

○ Дене тәрбиесі және спортпен
шұғылданатындардың дәрігерлік бақылауын
ұйымдастыру, оның мақсаттары мен
мазмұны. Жаттығулар мен жарыстардың
медициналық қамтамасыз етілуі.

Қабылдаған: Бозжігітова Г.С.
Орындаған: Незамидинов Алтынбек

ЖОСПАР:

- **Кіріспе:**
- **Дене тәрбиесі және спортпен шұғылданатындардың дәрігерлік бақылауын ұйымдастыру, оның мақсаттары мен мазмұны.**
- **Негізгі бөлім:**
Жаттығулар мен жарыстардың медициналық қамтамасыз етілуі.

Қорытынды:

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі

Спорттық медицина ұйымдарының құрылымы

1. Спорттық медицина ұйымдарының құрылымына мыналар жатады:

- 1) Дәрігерлік-дене шынықтыру диспансері
- 2) Спорт медицинасы және оңалту орталығы
- 3) Спорт объектісінің медициналық пункті

2. Диспансер мен орталықта мынадай бөлімдер (кабинеттер) болуы қажет:

- 1) спорт медицинасы бөлімі (кабинеті)
- 2) емдік дене шынықтыру және массаж бөлімшесі (кабинет);
- 3) функционалдық диагностика бөлімшесі (кабинет);
- 4) күндізгі стационар;
- 5) клиникалық-биохимиялық зертхана;
- 6) ұйымдастыру-әдістемелік кабинет;
- 7) бейінді дәрігер мамандар кабинеті;
- 8) физиотерапиялық бөлім немесе кабинет;
- 9) иглорефлексотерапия кабинеті;
- 10) рентгенологиялық кабинет;
- 11) тіркеу бөлімі.

Спорттық медицина ұйымдарының құрылымы және олардың қызметі туралы ережені бекіту туралы

- Қазақстан Республикасының «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» Кодексінің 10-1 бабы 2-тармағының 2) тармақшасына сәйкес бұйырамын:
  - 1) осы бұйрықтың 1-қосымшасына сәйкес спорттық медицина ұйымдарының құрылымы;
  - 2) осы бұйрықтың 2-қосымшасына сәйкес спорттық медицина ұйымдарының қызметі туралы ереже.

Спорттық медицина ұйымдарының құрылымы:

- ◎ **1. Спорттық медицина
ұйымдарының құрылымына
мыналар жатады:**
  - Дәрігерлік-дене шынықтыру
диспансері
  - Спорт медицинасы және оңалту
орталығы
  - Спорт объектісінің медициналық
пункті

мынадай бөлімдер (кабинеттер) болуы қажет:

- 1) спорт медицинасы бөлімі (кабинеті)
- 2) емдік дене шынықтыру және массаж бөлімшесі (кабинет);
- 3) функционалдық диагностика бөлімшесі (кабинет);
- 4) күндізгі стационар;
- 5) клиникалық-биохимиялық зертхана;
- 6) ұйымдастыру-әдістемелік кабинет;
- 7) бейінді дәрігер мамандар кабинеті;
- 8) физиотерапиялық бөлім немесе кабинет;
- 9) иглорефлексотерапия кабинеті;
- 10) рентгенологиялық кабинет;
- 11) тіркеу бөлімі.

Спорт медицинасы бөлімшесі (кабинеті):

- 1) ағымдық медициналық тексеруді;
- 2) кезеңдік медициналық тексеруді;
- 3) тереңдетілген медициналық тексеруді;
- 4) спорттық еңбекке жарамдылықты, уақытша еңбекке жарамсыздықты сараптауды, спорт түрлері бойынша сабақтарға рұқсат беру мәселесін шешуді;
- 5) алынған жарақаттардан және ауруынан кейін спорттық қабілеттілігін қалпына келтіру және арттыру жөнінде емдік – алдын алу іс-шараларын;
- 6) спорттық-бұқаралық іс-шараларды, оқу-жаттығу жиындары мен жарыстарды медициналық қамтамасыз етуді жүзеге асырады.

- 5. Емдік дене шынықтыру бөлімі (кабинеті) бұзылған функцияларды қалпына келтіру немесе орнын толтыру және оларды өткізу мен тиімділігін бақылауды жүзеге асыру мақсатында емдік-дене шынықтыру әдістерін қолдану мәселелері бойынша емдік-консультативтік қабылдауды жүзеге асырады.
- 6. Функционалдық диагностика бөлімі (кабинеті) диагностика және зерттеудің функционалдық әдісін өткізуді жүзеге асырады.
- 7. Күндізгі стационар тәулік бойы дәрігерлік бақылауды талап етпейтін ауруларға алдын алу, диагностикалық, емдік және оңалту іс-шараларын жүргізуді жүзеге асырады.
- 8. Клиникалық-биохимиялық зертхана клиникалық зертханалық және биохимиялық зерттеулер жүргізуді жүзеге асырады.
- 9. Ұйымдастыру-әдістемелік кабинет ұйымдастыру-әдістемелік жұмыс жөніндегі кеңес беруді жүзеге асырады.

- 10. Бейінді дәрігер мамандар кабинеттері бейін бойынша алдын алу, диагностикалық, емдік және оңалту іс-шараларын жүргізуді жүзеге асырады.

- 11. Физиотерапия кабинеті терапияның физикалық әдістерін жүзеге асырады.
- 12. Иглорефлексотерапия кабинеті рефлексотерапия әдісі арқылы емдік, алдын алу және оңалту іс-шараларын жүзеге асырады.
- 13. Рентгенологиялық кабинет рентгенодиагностикалық тексеруді жүзеге асырады.
- 14. Тіркеу бөлімі диспансерде және орталықта қызмет көрсетілетін тұлғаларды тіркеуді және медициналық құжаттауды жүзеге асырады.
- 15. Спорт объектісінің медициналық пункті (бұдан әрі – Медициналық пункт) спорт объектілерінде, спорт ғимараттарында, спорт жарыстары өткізілетін жерлерде ұйымдастырылады.

- Ұйымдардың міндеттері мен функциялары
18. Диспансердің міндеттері мыналар болып табылады:
- 1) дене шынықтыру және спортпен шұғылданатын тұлғаларды медициналық қамтамасыз етуді, дәрігерлік бақылауды, емдік дене шынықтыруды және оңалтуды жүзеге асыру;
  - 2) спорттық жарыстарды медициналық қамтамасыз етуді, сондай-ақ, және оқу-жаттығу сабақтарын, оқу-жаттығу жиындарын қамтамасыз етуді жүзеге асыру;
  - 3) дене шынықтыру және спортпен шұғылданатын тұлғаларды медициналық қамтамасыз ету бойынша жалпы емдік желілер ұйымдарының қызметін үйлестіру;
  - 4) халық арасында салауатты өмір салтын қалыптастыру, дене шынықтыру және спорт құралдары арқылы халықтың әртүрлі жастағы және кәсіби топтарын сауықтыру.

○ Диспансердің функциялары мыналар болып табылады:

1) дене шынықтыру мен спортпен шұғылданатын

~~тұлғалардың денсаулығын медициналық~~

қамтамасыз ету және бақылау әр түрлі спорт түрлерінен сабақтар мен жарыстарға жіберу;

2) спорттық іс-шараларды медициналық қамтамасыз ету;

3) дене шынықтыру және спортпен шұғылданатын тұлғалардың денсаулық жағдайына диспансерлік бақылауды жүзеге асыру, оларды тексеру, емдеу және қалпына келтіруді уақытылы жүргізу;

4) дене шынықтыру және спортпен шұғылданатын тұлғалардың денсаулығының ауытқуы, ауыруы және спорттық жарақаттануының себептеріне талдау жүргізу, олардың алдын алу және емдеу жөнінде іс-шараларды әзірлеу;

- 5) дене шынықтыру және спортпен шұғылданатын тұлғаларға медициналық қызмет көрсету нысандары мен әдістерін әзірлеу, олардың денсаулығы, дене денсаулығы және функционалдық жағдайының деңгейін анықтау;
- 6) дене шынықтыру және спортпен шұғылданатын тұлғалардың ағзасына кері әсерін тигізетін сыртқы орта факторларының зиянды әсерлерін төмендетуге бағытталған іс-шаралар жүйесін жүзеге асыру;
- 7) дене шынықтыру және спортпен шұғылданатын тұлғаларды медициналық қамтамасыз етуді жүзеге асыратын, сондай-ақ, халықтың әртүрлі жастағы топтарын қалпына келтіріп емдеуде емдік дене шынықтыру әдісін қолданатын мекемелерге (ұйымдарға), бөлімшелерге ұйымдастыру-әдістемелік басшылықты жүзеге асыру;

- 8) дәрігерлік-дене шынықтыру қызметі бойынша жұмыс тәжірибесін қорыту, конференциялар, кеңестер өткізу;
- 9) балалардың және оқушылардың дене тәрбиесі және дамуын медициналық педагогикалық бақылау мәселелері жөніндегі мектепке дейінгі балалар мекемелерінің, мектептердің, орта және жоғары оқу орындарының медициналық қызметкерлерінің біліктілігін арттыруды ұйымдастыру;
- 10) денсаулық сақтау, дене шынықтыру және спорт саласындағы уәкілетті органдарға, спорт ұйымдарына дене шынықтыру және спортпен шұғылданатын тұлғаларды медициналық қамтамасыз етуді жетілдіру, емдік дене шынықтыру әдістерімен аурулардың және жарақаттардың алдын алу және емдеу бойынша ұсыныс енгізу.

- Медициналық пункттің функциялары мыналар болып табылады:
- 1) спортшыларға және өзге де жарысқа қатысушыларға жарыстарды өткізу ережелерімен регламенттелетін спорт түрлері бойынша қосымша медициналық тексерулер жүргізу;
  - 2) зардап шеккендерді тиісті медициналық ұйымдарға медициналық эвакуациялауды және тасымалдауды ұйымдастыруға қатысу;
  - 3) спортшылар және өзге де жарысқа қатысушылардың ауыруы және жарақаттануы кезінде дәрігерге дейінгі медициналық көмек көрсету;
  - 4) спорттық іс-шараларды өткізу кезінде спортшылардың ауырулары мен жарақаттануының алдын алу және азайту жөніндегі іс-шараларды өткізу. Медициналық пункттің медициналық қызметкерлерінің саны дене шынықтыру және спорттық іс-шараларды өткізу кезіндегі медициналық қызметкердің ұсынылатын штаттық нормативтерін ескере отырып бекітіледі.